

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Кафедра кримінального права та кримінології
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування**

ПОГОДЖЕНО
Заступник начальника –
начальник слідчого управління
ГУНП в Одеській області
підполковник поліції
Олександр САЛАМАХА
20 20

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ
ПРАКТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ»
для підготовки фахівців освітнього ступеня «доктор філософії»
галузь знань 08 Право
спеціальністю 081 Право**

Обговорено та схвалено на засіданні
Навчально-методичної ради ОДУВС
протокол від 29.07. 2020 р. № 1

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право		
	Спеціальність: 081 Право		
Модулів – 1	Освітній ступінь: доктор філософії	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	1-й, 2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	2-й, 3-й
		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни: засвоєння основних наукових положень щодо сучасних проблем тлумачення норм кримінального права, в процесі якого з'ясовується основний зміст кримінально-правових приписів, кваліфікації кримінальних правопорушень – як процесу встановлення відповідності між вчиненим діянням і ознаками відповідного складу кримінального правопорушення, передбаченого Особливою частиною КК України; особливостей реалізації кримінальної відповідальності стосовно окремих категорій осіб, які вчинили правопорушення.

Завдання навчальної дисципліни. Дана дисципліна спрямована на вивчення: сучасних проблем тлумачення норм кримінального права, в процесі якого з'ясовується основний зміст кримінально-правових приписів;

особливості кваліфікації певного виду діяння – як досить важливого процесу встановлення відповідності між вчиненим діянням і ознаками відповідного складу, передбаченого Особливою частиною КК України; питань безпосереднього застосування кримінально-правових норм – як такої діяльності спеціально уповноважених органів, що передусім передбачає належний рівень засвоєння знань, вмінь та навичок щодо використання кримінального законодавства. Зазначені структурні елементи (тлумачення норм кримінального права, кваліфікація діяння, застосування кримінально-правових норм) є взаємопов'язаними видами правозастосовної діяльності, які у підсумку хоч і самодостатні та специфічні, проте спрямовані до єдиної мети - встановлення істинного змісту та сутності кримінально-правової норми та забезпечення її чіткої та ефективної реалізації. Професійна діяльність слідчого, прокурора, судді, співробітника установи по виконанню покарань тощо саме базується на офіційному тлумаченні закону, як уповноважених осіб по вирішенню конкретних питань щодо притягнення особи до кримінальної відповідальності, визначення справедливого обсягу кримінальної репресії, та реального виконання рішення суду. Належне тлумачення кримінально-правових норм є основою та сутністю правозастосовної діяльності. Саме системний підхід та єдність застосування кримінального законодавства України мають впливати на якість правозастосовної діяльності.

Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни (з ОНП).

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані самостійні рішення, планувати, організовувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області права.

ЗК05. Здатність вільно сприймати, обробляти та презентувати інформацію державною та іноземною мовами на загальні та фахові теми.

ЗК06. Здатність ефективно спілкуватись, обмінюватись думками із загальною та спеціальною аудиторією у національному та міжнародному контексті, а також подавати інформацію у зручній та зрозумілій спосіб.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної правозастосовної практики.

СК 02. Здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень у сфері правозастосування та впроваджувати їх результати у практику роботи правоохоронних органів та суду.

СК 03. Здатність ідентифікувати, збирати, опрацьовувати, аналізувати та критично оцінювати результати правотворчої діяльності, виробляти пропозиції щодо її удосконалення.

СК 05. Здатність використовувати інформаційно-правові ресурси, здійснювати збір та обробку правової інформації в телекомунікаційному секторі.

СК 13. Здатність здійснювати буквільне та системне тлумачення кримінально-правових норм під час застосування загальних та спеціальних правил кваліфікації кримінально протиправної поведінки, жінок та неповнолітніх зокрема.

Результати навчання:

РН 07. Вміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні, пошуку, обробленні, аналізі правової інформації та інтерпретації правових джерел, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН 9. Аналізувати та тлумачити чинне законодавство, правотворчу і правозастосовчу діяльність, розробляти пропозиції щодо їх удосконалення та впровадження у практичну діяльність.

РН 11. Вміти самостійно збирати та критично опрацьовувати правові джерела, проводити їх текстологічне вивчення, тлумачення, надавати їм критичну характеристику

РН 19. Застосовувати кримінально-правову законотворчу та правозастосовну практики, вміти надавати правову оцінку реально вчиненого суспільно небезпечного діяння з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних особливостей правопорушення.

Міждисциплінарні зв'язки

Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі: після вивчення навчальних дисциплін «Педагогічна практика», «Актуальні проблеми дії та тлумачення права», «Актуальні проблеми сучасної кримінології», «Правове регулювання виконання покарань в сучасних умовах», «Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень».

3. Програма навчальної дисципліни

«Проблеми кримінально-правової правозастосовної практики в сучасних умовах»

Змістовний модуль №1

Сучасні проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм та забезпечення єдності застосування кримінального законодавства України у правозастосовній діяльності в період інтенсивного реформування законодавства

Тема № 1

Єдність тлумачення кримінально-правових норм – основа та сутність правозастосовної діяльності

Поняття та ознаки тлумачення. Об'єкт та предмет тлумачення. Мета та спрямування тлумачення. Етапи тлумачення. Причини та підстави тлумачення.

Види тлумачення за суб'єктом, за прийомами та за обсягом. Межі тлумачення. Суб'єктивний характер тлумачення.

Зовнішні форми вираження результатів тлумачення. Значення тлумачення норм кримінального права для правозастосовної практики.

Сучасні проблеми тлумачення кримінально-правових норм: об'єктивні та суб'єктивні чинники. Основні напрями та організаційно-правові заходи щодо підвищення рівня та якості тлумачення кримінально-правових норм.

Сучасні проблеми забезпечення єдності застосування кримінального законодавства України у правозастосовній діяльності. Роль актів судового тлумачення у забезпеченні єдності застосування положень кримінального законодавства. Види актів судового тлумачення. Сучасні вимоги щодо якості актів судового тлумачення кримінального законодавства.

Судовий прецедент у системі засобів забезпечення єдності застосування кримінально-правових норм: вітчизняний та зарубіжний досвід.

Особливе значення постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах для процесу забезпечення єдності у застосуванні судами України кримінального законодавства.

Напрями та заходи, спрямовані на підвищення рівня якості правозастосовних актів.

Тема № 2

Проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм в сучасний період інтенсивного реформування законодавства.

Поняття та ознаки системного тлумачення кримінально-правових норм.

Особливості реалізації правил та прийомів системного тлумачення в чинних умовах інтенсивного реформування кримінального законодавства.

Вплив принципів кримінального права на зміст та сутність системного тлумачення. Ієрархія джерел системного тлумачення кримінального законодавства.

Проблеми дотримання співвідношення юридичної сили положень Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу у системному тлумаченні.

Проблеми системного тлумачення, пов'язані із недоліками у визначенні понятійного апарату, оціночних понять кримінального законодавства.

Особливості системного тлумачення кримінально-правових норм з банкетною та відсильною диспозиціями.

Напрями та організаційно-правові заходи удосконалення якості системного тлумачення кримінального законодавства у правозастосовній практиці.

Тема № 3

Кваліфікація кримінальних правопорушень: узагальнений аналіз проблем чинної правозастосовної практики

Поняття та ознаки кваліфікації кримінального правопорушення. Етапи кваліфікації кримінального правопорушення: види, зміст, завдання, спрямованість. Теоретична модель поведінки особи, яка має здійснювати кваліфікацію кримінального правопорушення, - алгоритм дій. Етап вивчення фактичних обставин справи, впорядкування фактичних даних та висунення версій. Етап тлумачення сутності та змісту кримінального закону з метою визначення складу правопорушення, який відповідає фактичним обставинам справи - визначення сфери суспільних відносин, якій спричинено шкоду. Етап вибору відповідної кримінально-правової норми. Етап обрання певної частини правової норми за наявності кваліфікуючих (особливо кваліфікуючих обставин) вчиненого діяння.

Фактична та юридична підстави кваліфікації кримінального правопорушення. Встановлення відповідності фактичних ознак типовим ознакам складу кримінального правопорушення - сутність правової кваліфікації, юридичної кримінально-правової оцінки вчиненого діяння. Зміст та сутність різних функцій складу кримінального правопорушення під час кваліфікації діяння: фундаментальної, розмежувальної, процесуальної, гарантійної.

Неофіційна (доктринальна) кваліфікація як правова оцінка, яку здійснюють громадяни, адвокати, журналісти, науковці в наукових статтях, монографіях, підручниках, навчальних посібниках, у виступах та наукових конференціях тощо: зміст, сутність та напрямки впливу на офіційну кваліфікації кримінального правопорушення.

Інтенсивність реформування кримінального та кримінально-процесуального законодавства та якість кваліфікаційного процесу: співвідношення та взаємообумовленість. Сучасні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень. Вплив невідповідної кваліфікації, неправильної юридичної оцінки вчиненого діяння на якість та законність кримінального правосуддя.

Тема № 4

Проблеми правозастосовної практики в частині реалізації спеціальних правил кваліфікації.

Поняття та підстави застосування спеціальних правил кваліфікації кримінальних правопорушень. Спеціальні правила кваліфікації як відтворення кримінально-правових особливостей притягнення особи до кримінальної відповідальності та призначення покарання за наявності особливих ознак (властивостей) діяння, які ускладнюють правову оцінку

вчиненого, а відповідно і встановлення необхідної кримінально-правової норми.

Спеціальні правила кваліфікації кримінальних правопорушень, вироблені теорією кримінального права та формалізовані законодавцем у чинному кримінальному законодавстві: види, значення, особливості застосування.

Проблеми кваліфікації діяння у разі: якщо те саме діяння охоплюється ознаками двох або більше норм Особливої частини КК; якщо кримінальне правопорушення є не закінченим, або ж вчинено у співучасті; у випадках наявності спеціального суб'єкта; кваліфікації діяння зі складним складом; мають місце триваючі, продовжувані кримінальні правопорушення; діяння вчинене за наявності кваліфікуючих ознак тощо. Особливості кваліфікація за наявності сукупності діянь, складеного складу кримінального правопорушення, конкуренції кримінально-правових норм.

Аналіз окремих проблем застосування спеціальних правил кваліфікації кримінальних правопорушень на прикладі розмежування складів кримінальних правопорушень у сфері громадської безпеки та посягання на здоров'я населення (за ознакою суміжності, розмежування загальних та спеціальних складів кримінальних правопорушень). Характер та ступінь узгодженості ознак у суміжних складах кримінальних правопорушень. Значення термінологічного апарату у складах, які є суміжними, співвідносяться як загальний та спеціальний.

Змістовний модуль №2

Сутність, значення та особливості правозастосування в механізмі реалізації кримінальної відповідальності щодо окремих специфічних категорій осіб, які вчинили кримінальні правопорушення

Тема № 5

Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо жінок, які вчинили кримінальне правопорушення: кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти

Історичні витоки та тенденції щодо визначення особливостей кримінальної відповідальності жінок, які вчинили кримінальне правопорушення.

Міжнародні стандарти щодо захисту прав та інтересів жінок у сфері кримінального правосуддя.

Гендерна експертиза чинного кримінального законодавства України: проблеми та тенденції.

Правова та соціальна сутність визначення та проблеми реалізації спеціальних кримінально-правових інститутів звільнення жінок, які є вагітними та мають малолітніх дітей, від покарання з випробуванням (ст. 79 КК), від подальшого відбування призначеного судом покарання (ст. 83 КК).

Проблеми реалізації чинної системи покарань стосовно жінок, які вчинили кримінальне правопорушення.

Сучасні проблеми виконання покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених жінок. Специфічність порядку та умов перебування засуджених жінок в ізоляції. Правові підстави для диференціації та індивідуалізації виконання покарання стосовно засуджених жінок. Проблеми реалізації дисциплінарної практики в жіночих кримінально-виконавчих установах мінімального рівня безпеки з загальними умовами тримання.

Тема № 6

Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо неповнолітніх.

Історичні витоки та тенденції щодо визначення особливостей кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Міжнародні стандарти щодо захисту прав та інтересів неповнолітніх у сфері кримінального правосуддя. Зарубіжний досвід кримінально-правової регламентації інституту покарання неповнолітніх.

Проблеми законодавчої регламентації та правозастосування особливостей кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх в Україні.

Примусові заходи виховного характеру: проблеми визначення правової природи, доцільного переліку та практики застосування.

Проблеми визначення та формування концептуальних основ особливостей застосування загальних та спеціальних правил призначення неповнолітнім покарання.

Вікова осудність: проблеми теорії та правозастосування.

Сучасні напрями та заходи щодо удосконалення кримінально-правового регулювання та механізму правозастосування у сфері реалізації кримінальної відповідальності неповнолітніх.

**4. Структура навчальної дисципліни
«Проблеми кримінально-правової правозастосовної практики в
сучасних умовах»
проблеми кримінального права»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	п	с.р.		л	с	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема №1. Єдність тлумачення кримінально-правових норм – основа та сутність правозастосовної діяльності	23	4	4		15	17				17
Тема №2. Проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм в сучасний період інтенсивного реформування законодавства.	14	2	2		10	14		2		12
Тема №3. Кваліфікація кримінальних правопорушень: узагальнений аналіз проблем чинної правозастосовної практики	12	2	2		8	14	2			12
Тема №4. Проблеми правозастосовної	17	2	4		11	15		2		13

практики в частині реалізації спеціальних правил кваліфікації.										
Тема №5. Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо жінок, які вчинили кримінальне правопорушення: кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти	12	2	2		8	17				17
Тема №6. Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо неповнолітніх.	12	2	2		8	13	2			11
Усього годин на навчальну дисципліну	90	14	16		60	90	4	4		82

**5.Теми семінарських занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1.Єдність тлумачення кримінально-правових норм – основа та сутність правозастосовної діяльності	4
2.	Тема №2.Проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм в сучасний період інтенсивного реформування законодавства.	2
3.	Тема №3.Кваліфікація кримінальних правопорушень: узагальнений аналіз проблем чинної правозастосовної практики	2
4.	Тема №4. Проблеми правозастосовної практики в частині реалізації спеціальних правил кваліфікації.	4
5.	Тема №5. Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо жінок, які вчинили кримінальне правопорушення: кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти	2
6.	Тема №6.Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо неповнолітніх.	2
8.	Разом	16

**Теми семінарських занять
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 2. Проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм в сучасний період інтенсивного реформування законодавства.	2
2.	Тема №№4. Проблеми правозастосовної практики в частині реалізації спеціальних правил кваліфікації.	2
3.	Разом	4

**6.Самостійна робота
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1.Єдність тлумачення кримінально-правових норм – основа та сутність правозастосовної діяльності	15
2.	Тема №2.Проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм в сучасний період інтенсивного реформування законодавства.	10
3.	Тема №3.Кваліфікація кримінальних правопорушень: узагальнений аналіз проблем чинної правозастосовної практики	8
4.	Тема №4.Проблеми правозастосовної практики в частині реалізації спеціальних правил кваліфікації.	11
5.	Тема №5.Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо жінок, які вчинили кримінальне правопорушення: кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти	8
6.	Тема №6.Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо неповнолітніх.	8
8	Разом	60

**Самостійна робота
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1 Єдність тлумачення кримінально-правових норм – основа та сутність правозастосовної діяльності	17
2.	Тема №2Проблеми системного тлумачення кримінально-правових норм в сучасний період інтенсивного реформування законодавства.	12

3.	Тема №3 Кваліфікація кримінальних правопорушень: узагальнений аналіз проблем чинної правозастосовної практики	12
4.	Тема №4 Проблеми правозастосовної практики в частині реалізації спеціальних правил кваліфікації.	13
5.	Тема №5 Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо жінок, які вчинили кримінальне правопорушення: кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти	17
6.	Тема №6 Особливості та проблеми правозастосування в частині реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо неповнолітніх.	11
8.	Разом	82

7. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення знань із дисципліни, прищеплення навичок самостійної роботи з літературою навчальним планом передбачено індивідуальне навчально-дослідне завдання у вигляді написання наукових рефератів за визначеною тематикою. Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік яких не обмежує ініціативи аспіранта і його можливостей у використанні більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.)

8. Методи навчання

Вибір методів навчання зумовлений характером пізнавальної діяльності аспірантів та особливостями навчального процесу у вищій школі. Зокрема, для досягнення мети навчальної дисципліни, формування комплексу відповідних знань та вмінь застосовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький методи.

9. Оцінювання результатів освітньої діяльності (для денної форми навчання)

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

З навчальних дисциплін, що вивчаються впродовж двох і більше семестрів, підсумком є середньозважена оцінка, з урахуванням результатів за попередні семестри.

Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти:

- робота на семінарських, практичних заняттях (аудиторна робота) – 50 балів (на початку кожного семестру науково-педагогічний працівник в залежності від тематичного плану – кількості семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр - визначає максимальну кількість навчальних занять, на яких здобувач вищої освіти може отримати не більше 50-ти балів). Кількість балів за одне навчальне заняття, в залежності від активності та прояву знань і вмінь здобувача вищої освіти, становить: «3», «4» або «5». В кінці семестру науково-педагогічний працівник розраховує суму підсумкового балу за роботу здобувача вищої освіти на семінарських та практичних заняттях за формулою:

$$\Sigma\Pi = \frac{\Sigma\text{КБ}}{(\Sigma\text{кз} \times 5) \times 0,66} \times 50,$$

де:

$\Sigma\Pi$ – підсумковий бал за роботу на семінарських та практичних заняттях;

$\Sigma\text{КБ}$ – сума накопичених балів («3», «4», «5») під час семінарських та практичних занять;

$\Sigma\text{кз}$ – кількість семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр;

«5» - максимальна кількість балів за одне навчальне заняття;

«0,66» - балансуєчий коефіцієнт;

«50» - максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;

- самостійна робота – 30 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї самостійної роботи, тоді 30 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну самостійну роботу);

- модульна контрольна робота – 10 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї модульної контрольної роботи, тоді 10 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу);

- залік/екзамен – 10 балів;

- наукова робота (як додатковий здобуток) – 10 балів.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив до 73-х балів включно, обов'язково складає підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив 74 і більше балів, має право отримати відповідну кількість балів та відповідну оцінку за національною шкалою при складанні підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти, який бажає покращити свій результат, може скласти підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті складання підсумкового контролю сумарно накопичив менше 60-ти балів, допускається до повторного перескладання після закінчення екзаменаційної сесії.

Підсумкові бали вносяться науково-педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

(для заочної форми навчання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи в залежності від обраної форми завдання.

Оцінювання успішності здобувача вищої освіти по засвоєнню навчальної дисципліни здійснюється посеместрово, тобто підсумкова кількість балів, яку необхідно набрати для того, щоб отримати позитивну оцінку накопичується здобувачем вищої освіти протягом всього семестру (модулю) і складає від 60 до 100 балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння окремих залікових модулів, або за результатами екзамену (заліку). Для переводу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20.

Результати підсумкового контролю, перераховані в бали, заносяться науково педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план слухача за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

10. Критерії оцінювання знань

Оцінка “відмінно”/ А – виставляється, якщо здобувач вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка “добре”/ В, С – виставляється, якщо здобувач вищої освіти показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”/ D, E – виставляється, якщо здобувач вищої освіти в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і

співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка “незадовільно”/ FX, F – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Оцінка A, B, C, D, E / “зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив достатньо повні знання матеріалу навчальної дисципліни; вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; допускає неточності у розкритті окремих теоретичних положень, норм та визначень.

Оцінка “не зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі знання або повну неготовність щодо вивчення ним матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних термінів та визначень; викладає матеріал непослідовно, нелогічно, фрагментарно, неточно, стисло; відсутня переконливість у викладенні матеріалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За внутрішньою шкалою закладу вищої освіти в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	Екзамен	залік
90 – 100	A/Відмінно	A,B,C,D,E/Зараховано
82-89	B/Добре	
74-81	C/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	
35-59	FX/Незадовільно	FX/Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	F/Не зараховано
	з обов’язковим повторним курсом	

11. Питання для підсумкового контролю

Перелік питань для підготовки до заліку

- 1.Поняття, об'єкт та мета тлумачення як основи правозастосовної діяльності.
- 2.Причини та підстави тлумачення.
- 3.Види тлумачення за суб'єктом, за прийомами та за обсягом.
- 4.Зовнішні форми вираження результатів тлумачення у правозастосовній діяльності.
- 5.Значення тлумачення норм кримінального права для сучасної правозастосовної практики.
- 6.Сучасні проблеми тлумачення кримінально-правових норм: об'єктивні та суб'єктивні чинники.
- 7.Основні напрями та організаційно-правові заходи щодо підвищення рівня та якості тлумачення кримінально-правових норм.
- 8.Проблеми реалізації етапу тлумачення сутності та змісту кримінального закону під час кваліфікації діяння.
- 9.Особливості реалізації правил та прийомів системного тлумачення в чинних умовах інтенсивного реформування кримінального законодавства.
- 10.Ієрархія джерел системного тлумачення кримінального законодавства.
- 11.Проблеми дотримання співвідношення юридичної сили положень Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу у системному тлумаченні.
- 12.Проблеми системного тлумачення, пов'язані із недоліками у визначенні понятійного апарату, оціночних понять кримінального законодавства.
- 13.Особливості системного тлумачення кримінально-правових норм з банкетною та відсильною диспозиціями.
- 14.Інтенсивність реформування кримінального законодавства та дотримання системних обумовлюючих взаємозв'язків між нормами кримінального права: проблеми сьогодення.
- 15.Сутність та значення системного тлумачення правових норм різних галузей прав.
- 16.Проблеми системного тлумачення оціночних понять кримінального законодавства.
- 17.Автентичне тлумачення: поняття, зміст та сутність.
- 18.Доктринальне тлумачення: сутність та напрямки впливу на правозастосовну діяльність.
- 19.Єдність тлумачення кримінально-правових норм: поняття, ознаки, значення для правозастосовної діяльності.
- 20.Суб'єкти тлумачення правових норм та суб'єктивний розсуд: поняття та співвідношення.
- 21.Місце та значення суб'єктивного розсуду у правозастосовній діяльності.
- 22.Види та роль актів судового тлумачення у забезпеченні єдності застосування положень кримінального законодавства.
- 23.Сучасні вимоги щодо якості актів судового тлумачення кримінального законодавства.

24. Судовий прецедент у системі засобів забезпечення єдності застосування кримінально-правових норм: вітчизняний та зарубіжний досвід.

25. Місце постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах у процесі забезпечення єдності застосування судами України кримінального законодавства.

26. Тенденції в оцінці значення постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах у загальному процесі здійснення кримінального правосуддя.

27. Сучасний теоретико - правовий зміст та сутність кваліфікації кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, особливості.

28. Проблеми дотримання алгоритму дій під час кваліфікації діяння.

29. Види етапів кваліфікації: характеристика конкретного змісту, завдань та спрямувань.

30. Ступінь та характер впливу інтенсивного реформування кримінального та кримінально-процесуального законодавства на якість кваліфікації кримінальних правопорушень.

31. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації суміжних складів кримінальних правопорушень.

32. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час розмежування загального та спеціального складу кримінальних правопорушень.

33. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації множини кримінальних правопорушень.

34. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті. Особливості кваліфікації.

35. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми.

36. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених вагітними жінками, жінками, які мають малолітніх дітей.

37. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених уповноваженими юридичних осіб.

38. Проблеми застосування кримінально-правових норм під час кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених обмежено осудними.

39. Фактична та юридична підстави кваліфікації кримінального правопорушення.

40. Неофіційна (доктринальна) кваліфікація кримінального правопорушення: поняття, ознаки, значення, співвідношення із іншими видами кваліфікації.

41. Зміст, сутність, формалізація результатів юридичної кримінально-правової оцінки вчиненого діяння.

42. Зміст та сутність фундаментальної, розмежувальної, процесуальної, гарантійної функцій складу кримінального правопорушення під час кваліфікації діяння.

43.Етапи кваліфікації кримінального правопорушення: види, зміст, завдання, спрямованість.

44.Етап вивчення фактичних обставин справи: теоретичні основи реалізації.

45.Етап тлумачення сутності та змісту кримінального закону з метою визначення складу правопорушення, який відповідає фактичним обставинам справи: теоретичні основи реалізації.

46.Етап вибору відповідної кримінально-правової норми: теоретичні основи реалізації.

47.Етап обрання певної частини правової норми за наявності кваліфікуючих (особливо кваліфікуючих обставин) вчиненого діяння: теоретичні основи реалізації.

48.Поняття та підстави застосування спеціальних правил кваліфікації кримінальних правопорушень.

49.Спеціальні правила кваліфікації кримінальних правопорушень та особливості притягнення особи до кримінальної відповідальності (призначення покарання): співвідношення та взаємовплив.

50.Види та зміст спеціальних правил кваліфікації кримінальних правопорушень вироблені теорією кримінального права.

51.Види та зміст спеціальних правил кваліфікації кримінальних правопорушень, які формалізовані у Загальній частини кримінального законодавства.

52.Теоретичні основи та проблеми кваліфікації діяння у разі якщо те саме діяння охоплюється ознаками двох або більше норм Особливої частини КК.

53.Теоретичні основи та проблеми кваліфікації діяння у разі якщо кримінальне правопорушення є не закінченим.

54.Теоретичні основи та проблеми кваліфікації діяння у разі його вчинення спеціальним суб'єктом.

55.Теоретичні основи та проблеми кваліфікації діяння зі складним складом.

56.Теоретичні основи та проблеми кваліфікації діяння, яке є триваючим або продовжуваним.

57.Теоретичні основи та проблеми кваліфікації діяння за умови конкуренції загальної та спеціальної норми.

58.Характер та ступінь узгодженості ознак у суміжних складах кримінальних правопорушень.

59.Значення термінологічного апарату у складах, які є суміжними, співвідносяться як загальний та спеціальний.

60.Історичні витоки та тенденції щодо визначення особливостей кримінальної відповідальності жінок, які вчинили кримінальне правопорушення.

61.Міжнародні стандарти щодо захисту прав та інтересів жінок у сфері кримінального правосуддя.

62.Гендерна експертиза чинного кримінального законодавства України: сучасний стан та напрямки впливу на здійснення кримінального правосуддя.

63.Правова та соціальна сутність визначення спеціальних кримінально-правових інститутів звільнення жінок, які є вагітними та мають малолітніх дітей, від покарання (ст. 79 КК), від подальшого відбування покарання (ст. 83 КК): проблеми її відтворення у правозастосовній практиці.

64.Проблеми реалізації чинної системи покарань стосовно жінок, які вчинили кримінальне правопорушення.

65.Проблеми виконання та відбування покарання у вигляді позбавлення волі щодо засуджених жінок.

66.Значення методу стимулювання до правослухняної поведінки засуджених жінок під час відбування ними призначеного судом покарання.

67.Значення прогресивної системи виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі у правозастосовній діяльності відповідних установ.

68.Проблеми співвідношення правових норм кримінального та кримінально-виконавчого характеру: сутність та значення під час реалізації кримінальної відповідальності та покарання щодо жінок, які є вагітними та мають малолітніх дітей.

69.Наявність у засудженої жінки малолітньої дитини: напрямки впливу на здійснення кримінального правосуддя, реалізацію призначеного покарання.

70.Проблеми законодавчої регламентації особливостей кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх В Україні.

71.Проблеми врахування у судовій практиці сутнісних ознак правової природи примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх.

72.Значення суддівського розсуду у питаннях реалізації у правозастосуванні концептуальних основ особливостей призначення неповнолітнім покарання.

73.Вікова осудність: проблеми теорії та правозастосування.

74.Сучасні напрями та заходи щодо удосконалення кримінально-правового регулювання та механізму правозастосування у сфері реалізації кримінальної відповідальності неповнолітніх.

75.Відновне та класичне правосуддя щодо неповнолітніх: напрямки дослідження та узагальнення правозастосовного досвіду інших країн світу.

76.Співвідношення принципу невідворотності відповідальності та принципу невідворотності державного реагування на суспільно небезпечне діяння: сутність та значення для становлення відновного правосуддя.

77.Кримінальна відповідальність та покарання щодо неповнолітніх: проблеми правозастосовної практики.

78.Примусові заходи виховного характеру та покарання щодо неповнолітніх: співвідношення та особливості реалізації.

79.Гуманізація у сфері правозастосування щодо неповнолітніх: зміст, ознаки, напрямки удосконалення.

80.Міжнародно-правові стандарти та зарубіжний досвід щодо утримання неповнолітніх в ізоляції: основні рекомендації щодо правозастосовної діяльності спеціальних установ.

81.Медіація, примирення щодо неповнолітніх: проблеми сучасного реформування законодавства та правозастосовної діяльності.

82.Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх: проблеми правозастосовної практики.

12. Рекомендована література

Базова

- 1.Бадира В.А. Виправлення жінок, засуджених до позбавлення волі, як мета покарання: дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В.А. Бадира. – Запоріжжя: Гуманітарний університет, 2005. – 241 с.
- 2.Бажанов М.И. Множественность преступлений по уголовному праву Украины. – Харьков: Право, 2000. – 128 с.
- 3.Березовська Н. Л. Покарання, пов'язані з виправно-трудовим впливом, що застосовується до неповнолітніх: дис. канд. юрид. наук : 12.00.08 / Березовська Наталя Леонідівна. - Одеса : ОНЮА, 2010. - 243 с.
- 4.Брич Л.П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія / Л.П. Брич. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 712 с.
- 5.Бурчак Ф.Г. Квалификация преступлений: Монографія. – Киев, 1983. – 235 с.
- 6.Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні : Монографія. / В. М. Бурдін. - К. : Атіка, 2004. - 239 с.
- 7.Власов Ю. Проблеми тлумачення норм права: Монографія / Ю. Власов. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 180 с.
- 8.Гаухман Л.Д.Квалификация преступлений: закон, теорія, практика: Монографія. – М., 2001. – 234 с.
- 9.Герасимчук Л. В. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Герасимчук Лідія Вікторівна ; Нац. акад. внутр. справ. - К., 2013. - 20 с.
- 10.Головка Т.М. Гендерні аспекти покарання.: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Т.М. Головка. – Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2010. – 16 с.
- 11.Гритенко О.А. Дисциплінарна практика в жіночих кримінально-виконавчих установах мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання: теоретичні та соціально-правові аспекти: дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Гритенко Оксана Анатоліївна. – Одеса: МГУ, 2011. – 241 с.
- 12.Гритенко О.А. Дисциплінарна практика в жіночих кримінально-виконавчих установах мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання: теоретичні та соціально-правові аспекти : Монографія / Гритенко О.А. ; Під заг. редакцією доктора юридичних наук, професора Меркулової В.О. – Одеса: ОДУВС, 2015 - 217 с.

13. Головка Л.В. Альтернативыуголовномупреследованию в современном праве. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. – 544 с.
14. Гураленко Н.А. Судовий прецедент в системіджерел права: філософсько-правовий аспект: автореф. дисер. на здобуттянаук. ступ.канд. юрид. наук за спец. 12.00.12 – філософія права. – Львів: ЛДУВС, 2009. – 19 с.
15. Дмитришина Т.І. Призначення покарання неповнолітнім: концептуальні основи: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / Дмитришина Тетяна Іванівна – Одеса: НУОЮА, 2016. – 20 с.
16. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Множиність злочинів: поняття, види, призначення покарання: Монографія // За заг.ред. проф.. Тютюгіна В.І. – Харків: «Фінн», 2008. -336 с.
17. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Одиначні злочини: поняття, види, кваліфікація. Х.: Фіні, 2010. 256 с.
18. Єремій Г. О.Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності [Текст] : Монографія / Г. О. Єремій, П. В. Хряпінський ; Ін-т права ім. Володимира СташисаКласич. приват. ун-ту. - Запоріжжя : КСК-Альянс, 2012. - 174 с.
19. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність: Монографія / О.О. Кваша; Нац. Акад.. наук України, , Ін-т держави і права ім.. В.М. Корецького. – Київ: РВВ ЛДУВС ім.. Е.О. Дідоренка, 2013. – 559 с.
20. Конопельський В.Я. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі: поняття, зміст, реалізація у кримінально-виконавчій діяльності України: Монографія / В.Я. Конопельський. – Одеса: ОДУВС, 2014 р. – 474 с.
21. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів. Навчальний посібник. Видання 2-ге. – К.: Атіка, 2002. – 640 с.
22. Коханюк Т.С. Системне тлумачення кримінального закону: Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Львів: ЛДУВС, 2010. – 319 с.
23. Коханюк Т.С. Системне тлумачення кримінального закону: Монографія – Львів: ЛДУВС, 2014. – 264 с.
24. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификациипреступлений, М., «Юридическая література», 1972. – 352 с.
25. Кузембасв О.С. Джерела кримінально-правового регулювання в Україні: доктринальні аспекти: Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Одеса: ОДУВС, 2017. – 324 с.
26. Лесниевски-Костарева Т.А. Дифференциацияуголовнойответственности.Теория и законодательная практика. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Издательство НОРМА, 2000. – 400 с.
27. Маньковський Л. К. Особливості призначення покарання неповнолітнім за обставин, що його пом'якшують [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук :

- 12.00.08 / Маньковський Леонід Костянтинович; Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя, 2015. - 20 с.
28. *Марін О.К.* Конкуренція кримінально-правових норм: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / О.К. Марін. – Київ, 2002. – 18 с.
29. *Марітчак Т.М.* Помилки у кваліфікації злочинів: Монографія / А.М. Марітчак. – К.: Атіка, 2004. – 188 с.
30. *Меркулова В.О.* Правові та психологічні проблеми відповідальності жінок-злочинниць. - К.: НАВСУ, 2001. – 106 с.
31. *Меркулова В.О.* Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності: Монографія. – Вид. 2-е. – Одеса: НДРВВ ОЮІ НУВС, 2003, - 281 с.
32. *Меркулова В.О., Гритенко О.А.* Проблеми осудності, неосудності, обмеженої осудності за кримінальним законодавством країн романо-германської правової системи / В. О. Меркулова, О.А. Гритенко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2014. – №1. – С.46-50.
33. *Меркулова В.О.* Співвідношення кримінального, кримінально-виконавчого та кримінально-процесуального законодавства щодо визначення сутності й механізму реалізації звільнення від відбування покарання щодо вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей / В. О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2014. – №3. – С.212-216 .
34. *Меркулова В.О.* Запобігання пенітенціарної злочинності: сутність та напрям реформування кримінально-виконавчого законодавства / В. О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2014. – №4. – С. 190-193.
35. *Меркулова В.О.* Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей: окремі аспекти удосконалення чинного кримінального законодавства / В.О.Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2015. – №2. – С. 24-30.
36. *Меркулова В.О., Гритенко О.А., Резніченко Г.С.* Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей: монографія / В.О. Меркулова, О.А. Гритенко, Г.С. Резніченко; за заг. ред. В.О. Меркулової. – Одеса: ОДУВС, 2015. – 286 с.
37. *Меркулова В.О.* Системоутворюючі зв'язки між кримінально-правовими нормами та кримінально-правовими інститутами: проблеми чинного законодавства України | В.О.Меркулова // EuropeanReformsBulletin. - № 3 2017. – С. 46-53
38. *Меркулова В.О.* Отруйні, сильнодіючі, фальсифіковані лікарські засоби як предмет суміжних складів злочину: окремі аспекти подальшого удосконалення чинного кримінального законодавства / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. – 2017. - № 1. – С. 11-13.
39. *Меркулова В.О.* Легалізація доходів, отриманих від незаконного обігу отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів, обігу фальсифікованих лікарських засобів: співвідношення загального та спеціального складів

злочину / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. – 2017. – № 2. – С. 22-24.

40.Меркулова В.О., Катеринчук І.П., Незаконний обіг (незаконне поводження) зброї, бойових припасів або вибухових речовин: напрямки реформування кримінального законодавства / І.П. Катеринчук В.О.Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2017. – № 3. – С. 29-35

41.Меркулова В.О. Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх: суперечливість кримінально-правових та кримінально-процесуальних положень / В.О.Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2017. – №4. – С. 12-15

42.Меркулова В.О. Примусові заходи виховного характеру: проблеми співвідношення із кримінальною відповідальністю та покаранням / В.О.Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2018. – № 1. –С.

43.Меркулова В.О. Призначення покарання неповнолітнім у сучасних умовах: аналіз окремих аспектів дисертаційного дослідження Дмитришиної Т.І. // Південноукраїнський правничий часопис. - № 4. - 2018 р. -С. 74-79

44.Меркулова В.О. Гендерна експертиза кримінального законодавства: окремі аспекти національно-правових підходів. // Південноукраїнський правничий часопис. - 2019. – № 2. - С.38-43.

45.Михайлович Д.М. Толкование закона: Монографія / Д.М. Михайлович. – Харьков: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2004. – 198 с.

46.Мирошніченко Н.М. Вікова осудність неповнолітніх у кримінально-правовій доктрині України: дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» /Мирошніченко Наталія Михайлівна. – Одеса: НУОЮА, 2013. – 228 с.

47.Навроцький В.О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації: Монографія / В.О. Навроцький. – К.: Атіка, 1999. – 418 с.

48.Назимко Є.С. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України (нарис з методології дослідження): Монографія / Є.С. Назимко; Донецький юридичний інститут МВС України. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2014. – 370 с.

49.Назимко Є.С. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України. Генеза, міжнародні та європейські стандарти, ювенальна пеналогія: Монографія / Є.С. Назимко; К.: Юрінком Інтер, 2016. – 384 с.

50.Назимко Є.С. Зарубіжний досвід кримінально-правової регламентації покарання неповнолітніх: монографія / Є.С. Назимко; За заг. ред. О.М. Литвинова. – К.: КНТ, 2015. – 386 с.

51.Наден О.В. Теоретичні основи кримінально-правового регулювання в Україні: Монографія / О.В. Наден. – Х.: Право, 2012. – 272 с.

52.Ободовський О.В. Триваючі злочини у кримінальному праві України: монографія / О.В. Ободовський. – Одеса: Юридична література, 2016 р. – 256 с.

53.Пащенко О.О. Соціальнообумовленість кримінально-правових норм: дисер. на

здобуття наук.ступ. доктора юрид. наук за спец.: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Одеса: ОДУВС, 2018. – 431 с. – С. 22-28 с.

54.Пономарьова Т.І. Звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування в Україні та Польщі: порівняльний аналіз : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / Пономарьова Тетяна Ігорівня. – Одеса:ОДУВС, 2016. – 20 с.

55.Рарог А.И. Настольная книга судьи по квалификации преступлений: практ. Пособие. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 224 с.

56.Резніченко Г.С. Особливості виконання і відбування покарання у виді позбавлення волі щодо засуджених жінок: Монографія / Г.С. Резніченко. – Одеса: ОДУВС, 2009. – 173 с.

57.Созанський Т.І. Кваліфікація сукупності злочинів: монографія / Т.І. Созанський. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012 р. – 240 с.

58.Сушко В.А. Уголовно-правовой анализ института отсрочки отбывания наказания беременным и женщинам, имеющим детей до трех лет // Правовое и методическое обеспечение исполнения уголовных наказаний: Сборник научных трудов. – М.: ВНИИ МВД РФ, 1994. – 127 с. – С. 38-52.

59.Сушко В.А. Совершенствование условий и порядка отбывания наказания в виде лишения свободы осужденными женщинами: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; исправительно-трудовое право» /В.А. Сушко. – М.: НИИ МВД РФ, 1994. – 25 с.

60.Сушко В.О. Особенности отбывания наказания в виде лишения свободы осужденными женщинами, имеющими малолетних детей и беременными: Библиотека работника ИТУ. Пособие. – М.: ВНИИ МВД РФ, 1996. - 95 с.

61.Тодыка Ю.Н. Толкование Конституции и законов Украины: теория и практика: Монография. – Харьков: Факт, 2003. – 328 с.

62.Яворська В.Г. Забезпечення єдності застосування кримінального законодавства України актами судового тлумачення: Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Львів: ЛДУВС, 2012. – 221с.

Допоміжна

1.Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. - № 7 (130). – 2011. – 13-22.

2.Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. - № 8 (131). – 2011. – 10-22.

3.Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Право України. - 2011. № 9. – С. 25-41.

4.Бодаєвський В.П. Міжнародний договір як джерело законодавства України про кримінальну відповідальність: проблемні питання // Вісник Луганського

- державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. – 2012. - № 4. – С. 32-41.
5. *Борисов В.І.* Питання систематизації Особливої частини кримінального права / В.І. Борисов // Вісник Асоціації кримінального права України, 2013. - № 1 (1). – С. 261-265.
6. *Борщевський І.В.* Теоретичні засади систематизації законодавства / І.В. Борщевський // Часопис Київського університету права. – 2007. - № 3. – С. 19-24
7. *Брич Л.* Закономірності розмежування складів злочинів / Л. Брич // Життя і право. – 2004. - № 7. – 67-75.
8. *Броневицька О.М.* Відповідність кримінального законодавства України чинним міжнародним договорам: автор. дис. канд. юрид. наук: спец.: 12.00.08 / Броневицька Оксана Михайлівна. – Л.: ЛДУВС, 2011. – С. 18.
9. *Гацелюк В.О.* Структура принципу кримінального права та її роль в забезпеченні єдності кримінально-правового регулювання / В.О. Гацелюк // Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС ім. 1—річчя незалежності України. – 2003. - № 2. – С. 120-132.
10. *Гришук В.* Тлумачення і конкретизація кримінально-правової норми як форми реалізації судового угляду (розсуду) / В. Гришук, В. Канцір // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2000. - № 35. – С. 417-423.
11. *Горбачов Д. М.* Співучасть у злочинах із спеціальним суб'єктом (на прикладі злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг) [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Горбачов Дмитро Миколайович ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - К., 2014. - 18 с.
12. *Гнатів І.М.* Окремі аспекти повторності злочинів // Международная научно-практическая конференция “Весенние юридические чтения” 27-28 апреля 2012 г. Харьков, Украина. - с. 216 - 219
13. *Дячук С.І.* Повторність злочинів (питання кримінально-правової кваліфікації за сукупністю злочинів) // Юридична Наука. - 2012. - №6. - с. 77-82.
14. *Жаровська Г. П.* Співучасть у злочині за кримінальним правом України [Текст] : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Жаровська Галина Петрівна ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. - К., 2004. - 19 с.
15. *Заєць А.Г.* Тлумачення норм права – спеціальний вид юридичної діяльності / А.Г. Заєць // Держава і право. – 2005. – Вип. 28. – С. 84-88.
16. *Єремій Г.О.* Примусові заходи виховного характеру: спірні питання правової природи [Текст] / Г.О. Єремій // Право і суспільство. – 2009. - № 4. – С. 107-111.
17. *Кадикало О.І.* Проблеми тлумачення норм права в умовах розвитку української державності / О.І. Кадикало // Науковий Вісник Львівського юридичного інституту. – Серія юридична. – 2005. – Вип.2. – С. 212-218.

18. Конопельский В.Я. Особливості соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими жінками / В.Я. Конопельский // Південноукраїнський правничий часопис. - №1, 2012. - С. 250-252.
19. Костарева Т.А. Квалифицирующие обстоятельства в уголовном праве (понятие, законодательная регламентация, влияние на дифференциацию ответственности). - Ярославль / Яросл. Гос. Ун-т, 1993. - 234 с.
20. Костенко О. Наукове (доктринальне) тлумачення та його роль у здійсненні правосуддя / О. Костенко // Право України. - 2000. - № 6. - С. 34-36.
21. Кухнюк Д.В. Роз'яснення Пленуму Верховного Суду України як засіб забезпечення однакового застосування законодавства судами України / Д.В. Кухнюк // Вісник Верховного Суду України. - 2006. - № 12. - С. 26-30.
22. Кухнюк Д.В. Судовий прецедент як джерело кримінально-процесуального права України / Д.В. Кухнюк // Вісник Верховного Суду України. - 2007. - № 10. - С. 36-4.
23. Малишев Б.В. Про співвідношення судової правотворчості, судового прецеденту та судової практики / Б.В. Малишев // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2008. - № 10. - С. 152-156.
24. Малишев Б.В. Чи є рішення Конституційного Суду України судовими прецедентами / Б.В. Малишев // Часопис Київського університету права. - 2007. - № 3. - С. 73-78.
25. Марітчак Т. Причини помилок у кваліфікації злочинів: результати соціологічного дослідження / Т. Марітчак // Право України. - 2001. - № 7. - С. 48-51.
26. Митрофанов І. І. Співучасть у злочині : навч. посіб. / І. І. Митрофанов, А. М. Притула. - Одеса, Фенікс, 2012. - 208 с.
27. Мороз М.А. Повторність та сукупність злочинів: окремі питання кваліфікації / М.А. Мороз // Вісник Верховного Суду України. - 2007. - № 5 (81). - С. 35-39.
28. Мочкош Я. Форми співучасті у кримінальному праві України: проблемні питання / Я. Мочкош // Право України. - 2006. - № 3. - С. 113-116.
- Навроцький В.О. Значення судової практики і прецеденту для кримінально-правової кваліфікації / В.О. Навроцький // Вісник Верховного Суду України. - 2000. - № 6. - С. 49-51.
29. Орловська Н.А. Джерела кримінального права України: актуальні питання сучасного контексту // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. - Вип. 2. - Том 4. - 2014. - С. 39-45.
30. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія / Н.М. Пархоменко. - К.: ТОВ - Видавництво «Юридична думка», 2008. - 336 с.
31. Пархоменко Н.М. Система джерел права: ознаки, властивості та зміст / Н.М. Пархоменко // Часопис Київського університету права. - 2007. - № 3. - С. 7-15.

32. *Панчак О.Г.* Доктринальне тлумачення закону про кримінальну відповідальність за аналогією / О.Г. Панчак // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – 2010. - № 2. – С. 309-315.
33. *Подорожна Т.* Законодавчі дефініції як різновид тлумачення: теоретико-правовий аспект / Т. Подорожна // Підприємництво, господарство і право. – 2008. - № 11. – С. 133-136.
34. *Пономаренко Ю.А.* Застосування кримінального закону за аналогією як засіб подолання прогалін у ньому / Ю.А. Пономаренко // Кримінальне право України. – 2006. - № 2. – С. 9-16.
35. *Рабінович П.* Офіційно-нормативне тлумачення законодавства як інструмент адаптації правового регулювання до соціальних змін / П. Рабінович, Н Савчук // Право України. – 2001. - № 11. – С. 22-25.
36. *Селіванов А.О.* Право тлумачити закони та юридичні наслідки застосування офіційної інтерпретації / А.О. Селіванов // Вісник Верховного Суду України. – 2006. - № 7 (71). – С. 2-6.
37. *Созанський Т.І.* Відмежування реальної сукупності злочинів від повторності злочинів. / Т.І. Созанський // Актуальні питання реформування правової системи України. Збірник наукових статей за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції. 29–30 травня 2009 р.– Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Л. Українки, 2006. –С. 649–651.
38. *Созанський Т.І.* Кваліфікація сукупності злочинів: автореферат на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.08. – Львів: ЛДУВС, 2009 р. – 18 с.
39. *Стрельцова О.* Співвідношення понять судового прецеденту та судової практики (теоретичний аспект) / О. Стрельцова // Право України. – 2004. - № 10. – С. 136-140.
40. *Стрижевська А.А.* Сукупність злочинів за кримінальним правом України: автор. канд. дисер. за спец. 12.00.08. – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. – Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2007. – 20 с.
41. *Стрельцова О.* Співвідношення понять судового прецеденту та судової практики (теоретичний аспект) / О. Стрельцова // Право України. – 2004. - № 10. – С. 136-140.
42. *Фесенко Є.В.* Межі тлумачення кримінального закону та рекомендації щодо його коментування / Є.В. Фесенко // Науковий вісник ЛЮІ МВС України. – 2004. - №2 (2), додаток 2. – С. 123-125.
43. *Тарарухин С.А.* Квалификация пре ступлений в следственной и судебной практике. – Киев: «Юринком», 1995, 208 с.

13. Інформаційні ресурси

- 1.Бібліотека Верховної Ради України . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
- 2.Бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
- 3.Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії: дис.. на здобуття наук.суп. д.ю.н.: спеціальність 12.00.08 – кримінальне право та криминологія, кримінально-виконавче право [Електронний ресурс] / О.Ю. Бусол. – К.: Нац. Академія наук України. Інститут держави і права ім.. В.М. Корецького, 2015. – 479 с. – Режим доступу: // idpnan.org.ua/files/busol-o.yu.-proribiya-kor-zlochinnosti-v-ukr.rif
- 4.Законодавство України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
- 5.Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30 – Ст.141. Із наступними змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр.
- 6.Кримінальний кодекс України, прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 25 – 26. – ст.131. Із наступними змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
- 7.Міністерство внутрішніх справ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>
- 8.Міністерство юстиції України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>
- 9.Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
- 10.Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua>
- 11.Осіка І.В. Роль уніфікації у систематизації законодавства / І.В. Осіка // Вісник Запорізького національного університету. – 2005. - №2. – С. 24-28. Основні правові регулювання контролю якості лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr.coolreferat.com.ua/nuda/nadigniste-sumisniste-bezpeka-vidpovidniste-kontrol/main.html>.
- 12.Офіційне інтернет-представництво Президента України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
- 13.Положення про судових вихователів, затвердженого Наказом Верховного суду України: №478/63/7/5 від 15.11.95р. (Електронний ресурс) - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0113-96/print>
- 14.Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя» від 19 грудня 2014

р., № 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//http://zakon2.rada.gov.ua/lows/show/v0013740-14](http://zakon2.rada.gov.ua/lows/show/v0013740-14)

15. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України від 04 червня 2010 р., № 7 [Електронний ресурс] – Режим доступу: [//http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/lows/main.cgi?nreg=v0006700-96](http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/lows/main.cgi?nreg=v0006700-96)

16. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: [//http://zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

17. Специализированное медицинское интернет-издание для врачей, провизоров, фармацевтов, студентов медицинских и фармацевтических вузов «Аптека.online.ua» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apteka.ua>.

18. Урядовий портал (Кабінет Міністрів України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

19. Форум права (електронна наукова фахова видання). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> –